

Právní okénko: provozování kamerových systémů v průmyslových podnicích

Mnoho podniků instaluje a využívá kamerové systémy. Primárním účelem pro provoz kamerového systému obvykle bývá ochrana majetku podniku a zajištění bezpečnosti provozu. Kamerový systém však může být ze strany podniku využíván i pro jiné účely. Právě na základě účelu a také podle způsobu a rozsahu prováděného monitorování je nutné určit, které požadavky právních předpisů bude nezbytné splnit, aby provoz kamerového systému byl v souladu se zákonem.

Při provozování kamerového systému v průmyslovém podniku dochází k tomu, že jsou snímány a zaznamenávány fyzické osoby, ať už jde o zaměstnance příslušného podniku, či jiné osoby pohybující se v prostoru, který je snímán a monitorován. Ve všech případech je nutné respektovat základní pravidla stanovená občanským zákoníkem, tj. nezasahovat kamerovým systémem do soukromí osob bez zákonného důvodu.

Ochrana osobních údajů – GDPR

Provozování kamerového systému může být za určitých podmínek i zpracováním osobních údajů ve smyslu obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Jestliže tedy kamerový systém v podniku automatizovaně pořizuje záznam monitorovaného prostoru nebo šíří obrazový nebo audiovizuální signál monitorovaného prostoru obsahující údaje využitelné k identifikaci fyzických osob nebo vykonává jakékoliv jiné operace s osobními údaji, lze s jistotou říci, že se uplatní i příslušné předpisy na ochranu osobních údajů, zejména GDPR. Je na to tedy zapotřebí pamatovat a plnit veškeré povinnosti, které pro podnik jako správce osobních údajů z GDPR vyplývají.

Vzhledem k tomu, že takové zpracování je v zásadě vždy prováděno na základě oprávněného zájmu správce osobních údajů, je nutné před jeho zahájením vypracovat tzv. balanční test, který zahrnuje i jednoznačné určení účelu či účelů provozování kamerového systému. Správce dále musí splnit informační povinnosti k dotčeným subjektům osobních údajů (k zaměstnancům ideálně v interním předpise, k třetím osobám vyvěšením informačních cedulí, popř. poskytnutím doplňujících informací v písemné formě na vrátnici či jiném vhodném místě) a je také povinen vést záznamy o činnostech zpracování, tyto záznamy uchovat pro případnou kontrolu ze strany dozorového úřadu a v případě jakéhokoliv bezpečnostního incidentu jej řádně řešit a dokumentovat.

Správce by měl při zpracování osobních údajů získaných prostřednictvím kamerového systému dodržovat minimálně tato pravidla:

- kamerové sledování nesmí nadměrně zasahovat do soukromí dotčených subjektů,

- zabezpečovací kamerový systém je možné použít pouze v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou (např. lepším zabezpečením majetku), je to tedy prostředek poslední volby,

- kamerový systém nelze používat v prostorech, které jsou určeny k ryze soukromým úkonům (např. toalety, sprchy, převlékárny).

Záznamy z kamerového systému lze využívat pouze v souvislosti se zjištěním události, která poškozuje ty práva chráněné zájmy správce, pro které je kamerový systém provozován. Například je možné záznam ze zabezpečovacího kamerového systému využít v případě krádeže stroje z podniku, protože to je účel, k němuž je kamerový systém podnikem provozován. Stejný systém ale není možné použít ke sledování dodržování zákazu kouření na pracovišti: jednak k tomu není určen, jednak k tomu lze lépe využít detektory kouře. Je proto velmi důležité věnovat pozornost určení účelů provozování kamerového systému, protože pouze pro tyto účely lze záznamy následně využít. Přípustnost využití záznamů pro jiný účel je omezena na významný veřejný zájem, např. ochranu života a zdraví osob, boj proti pouliční kriminalitě apod.

Je také nutné stanovit lhůtu pro uchování záznamů, která by neměla přesáhnout časový limit maximálně přípustný pro naplnění účelu provozování kamerového systému. Data by měla být uchovávána v rámci časové smyčky např. 24 h, jde-li o trvale střežený objekt, popř. i po delší dobu, v zásadě však nepřesahující několik dnů, a po uplynutí této doby musí být vymazána. Pouze v případě, že došlo k bezpečnostnímu incidentu, mohou být data zpřístupněna orgánům činným v trestním řízení, soudu nebo jinému oprávněnému subjektu.

Snímávací zařízení, přenosové cesty a datové nosiče musí být řádně chráněny před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou záznamu a nebo jeho neoprávněným zpracováním.

Monitorování zaměstnanců a zákoník práce

Lze předpokládat, že při použití kamerového systému v průmyslovém podniku dojde i k monitorování pracoviště. V takovém případě musí být provoz kamer a využití záznamů v souladu s pracovněprávními předpisy.

Zákoník práce ve svých ustanoveních o ochranu soukromí zaměstnance na pracovišti výslovně pamatuje. Zaměstnavateli při splnění určité podmínky dovoluje, aby narušil soukromí zaměstnance na pracovišti a ve společných prostorách podniku mimo jiné tím, že pracovníky podrobuje otevřenému nebo skrytému sledování. Sledování zaměstnanců prostřednictvím kamer může být jednou z forem takového sledování.

Monitorování však lze provádět pouze tehdy, jsou-li pro něj závažné důvody spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele. V případě, že takové závažné důvody existují a zaměstnavatel k monitorování přistoupí, musí mít na mysli to, že monitorování musí probíhat přiměřeným způsobem a že je povinen své pracovníky o rozsahu a způsobech provádění takové kontroly předem informovat. Podnikům zaměstnávajícím více zaměstnanců lze vřele doporučit, aby přesná pravidla pro kontrolu a monitorování pracovníků (kamerovými systémy, ale i jiným způsobem) byla obsažena v interním předpise, k němuž budou mít všichni zaměstnanci přístup a se kterým se seznámí již při uzavření pracovního poměru se společností.

Co je možné považovat za závažné důvody spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele?

Je zřejmé, že monitorování kamerovými systémy je zcela adekvátní v nebezpečných provozech, kde zaměstnavatel nemá lepší způsob, jak chránit bezpečnost a zdraví svých zaměstnanců při práci, např. v případě náhlého pracovního úrazu. Také zaměstnavatel, jehož zaměstnanci pracují na vývoji nového produktu, nakládají s citlivými údaji nebo s ceninami a nebo mají přístup k utajeným výrobním postupům, mohou být monitorováni. Zájem zaměstnavatele na ochraně jeho majetku, odhalení případné trestné činnosti zaměstnanců či třetích osob a na bezpečnosti zaměstnanců je natolik silný, že dovoluje takovýmto způsobem narušit právo zaměstnanců na jejich soukromí na pracovišti.

Naproti tomu instalace kamerových systémů na pracoviště pro zjištění, zda zaměstnanci neodcizují vyráběné polotovary či výrobky a neodnášejí si je domů, je nepřiměřená forma monitorování. Stejně tak kamerové systémy zaměřené přímo na kontrolu kvality a objemu pracovní činnosti osob nejsou zpravidla přípustné.

Kromě již uvedených podmínek pro dozor a monitorování zaměstnanců, které musí zaměstnavatel splnit, měl by mít na paměti a dodržovat i tato pravidla:

- dozor a monitorování se smí provádět pouze tam, kde se nenabízí jiný lepší nebo přiměřenější prostředek,
 - monitorování a dozor by měl zaměstnavatel provádět v minimálním možném rozsahu pro splnění daného účelu,
 - záznamy a data získané na základě monitorování za určitým účelem nesmí používat pro jiný účel (např. ke stíhání zaměstnanců pro méně významné disciplinární prohršky),
 - zaměstnancům musí dát možnost uplatnit jejich argumenty k údajům získaným na základě monitorování.
- Je třeba znovu připomenout, že monitorování zaměstnanců kamerovým systémem ob-

vykle bude i zpracováním jejich osobních údajů ve smyslu GDPR, jak je o něm pojednáno výše. Zaměstnavatel se při monitorování stává také správcem osobních údajů zaměstnanců a musí respektovat nejen pravidla stanovená v zákoníku práce, ale paralelně s nimi vyhovět i povinnostem vyplývajícím z předpisů na ochranu osobních údajů, a to zejména GDPR.

Shrnutí

Kamerové systémy jsou dnes nejčastějším nástrojem k zabezpečení majetku zaměstnavatele, zároveň však v sobě skrývají také značně zvýšené riziko porušení soukromí zaměstnanců. Kamerové systémy by tedy

měly být prostředek „poslední“ volby a měly by být využity, až když všechny ostatní méně invazivní prostředky selžou. Zavedení kamerových systémů je možné tam, kde zaměstnanci vykonávají své pracovní činnosti a nemají vysoká očekávání soukromí (např. na výrobní lince, ve výrobní hale, při prodeji zboží apod.). Použití kamerových systémů musí respektovat základní lidská práva a svobody a nesmí být zneužito k monitorování takových prostor, ve kterých má zaměstnanec právo na oddech a odpočinek (např. sociální zařízení, odpočívárna, kuchyňka).

Gabriela Prášková, advokátka, advokátní kancelář GLATZOVA & Co., s. r. o.

Generační výměna ve firmě Endress+Hauser

Na začátku roku 2024 proběhnou v čele skupiny Endress+Hauser personální změny. Jak již bylo dříve oznámeno, Dr. Klaus Endress se vzdá své odpovědnosti prezidenta dozorčí rady. Jeho nástupcem by se měl stát dosavadní generální ředitel Matthias Altendorf. Novým generálním ředitelem skupiny bude Dr. Peter Selders, současný vedoucí kompetenčního centra pro techniku měření hladiny a tlaku. Steven Endress, v současnosti výkonný ředitel Endress+Hauser UK, se stane druhým členem rodiny, který usedne do dozorčí rady.

Dr. Klaus Endress (nar. 1948) se za 45 let svého působení ve firmě Endress+Hauser významně zapsal do jejího vývoje. V roce 1979 nastoupil do společnosti, kterou založil jeho otec. Vedení celé skupiny převzal v roce 1995. V roce 2014 předal každodenní provoz společnosti Matthiasi Altendorfovi a stal se prezidentem dozorčí rady. Velká část spo-

lečnosti však nese jeho pečeť dodnes. Rád vzpomínám na osobní setkání s ním, ať v Reinachu, nebo při jiných příležitostech: na generálních shromážděních NAMUR nebo na významných veletrzích.

V posledních letech se Klaus Endress zaměřil také na zajištění hladké generační výměny v rámci akcionářské rodiny.

Matthias Altendorf by se měl ujmout funkce předsedy dozorčí rady 1. ledna 2024. Bude navržen ke zvolení na výroční valné hromadě 3. dubna 2023. Podle Klause Endresse jsou akcionáři přesvědčeni, že je pro tuto pozici správnou osobou: „Naši společnost zná 35 let a téměř deset let ji obezřetně a úspěšně vedl. Matthias

Altendorf také příkladným způsobem ztělesňuje kulturu firmy Endress+Hauser a stojí za hodnotami, které jsou pro naši firmu charakteristické.“ Matthias Altendorf poskytl našemu časopisu rozhovor při své návštěvě českého zastoupení firmy Endress+Hauser v roce

2018: https://automa.cz/Aton/FileRepository/pdf_articles/11676.pdf.

Dr. Peter Selders převezme otežku jako generální ředitel. Tento 53letý manažer, který má doktorát z fyziky, nastoupil do společnosti Endress+Hauser v roce 2004 a od roku 2019 vedl centrum kompetence pro techniku měření hladiny a tlaku se sídlem v Maulburgu v Německu.

Při přijímání těchto rozhodnutí byly vedeny rozsáhlé diskuse mezi akcionáři, rodinou a dozorčí radou. „Je samozřejmé, že rodina bude i nadále úzce spjata s firmou,“ zdůrazňuje Klaus Endress. Stejně jako dosud bude v dozorčí radě zastoupena dvěma členy. Kromě Sandry Gengeové se 1. ledna 2024 připojí k představenstvu Steven Endress. Vnuk zakladatele společnosti pracuje pro Endress+Hauser od roku 2012 a od roku 2016 působí jako výkonný ředitel v Británii.

Přestože Klaus Endress již nebude mít ve skupině Endress+Hauser aktivní roli, zůstane předsedou tzv. Rodinné rady, která rozhoduje o všech důležitých otázkách vztahu rodiny a firmy. Pravidelná setkání posilují solidaritu v rodině a ukazují směr členům mladších generací, jak se zapojit do společnosti.

(Bk)

Obr. 1. Klaus Endress odchází z pozice prezidenta dozorčí rady skupiny Endress+Hauser

Předplatné časopisu AUTOMA
Ize pohodlně sjednat na stránkách
www.automa.cz